

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Rudolfa Čirča a sudcov JUDr. Evy Sakálovej a JUDr. Ľubora Šeba v dedičskej veci po poručiťelke **A. D.**, zomrelej X., vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp.zn. D 691/96, o dovolaní V. D., bývajúceho v P., zastúpeného JUDr. V. V., advokátom so sídlom v G., proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 23. apríla 2007 sp.zn. 8 CoD 17/2006 rozhodol

t a k t o :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Nitre z 23. apríla 2007 sp.zn. 8 CoD 17/2006 a uznesenie Okresného súdu Nitra z 15. júla 2005 č.k. D 691/96-146 vo výroku o odmietnutí žiadosti V. D. o pokračovanie v konaní o dedičstve **z r u š u j e** a vec vracia Okresnému súde Nitra na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Nitra uznesením z 15. júla 2005 č.k. D 691/96-146 odmietol žiadosť V. D., Z. D. a I. K. o pokračovanie v konaní o dedičstve po poručiťelke A. D.. Odmietnutie žiadosti odôvodnil jej oneskoreným podaním. Poukázal na to, že v dedičskom konaní bolo notárkou Mgr. E. Ž. ako súdnou komisárkou vydané dňa 20.12.1999 osvedčenie o dedičstve sp.zn. D 691/96-63, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 5.1.2000 a tým nadobudlo aj účinky právoplatného uznesenia o dedičstve. Konanie pred notárkou prebehlo 20.12.1999 a podľa osvedčenia prítomní dedičia V. D., M. P. (podľa plnej moci aj za I. B. a Z. D.) a A. D. svojím podpisom potvrdili prevzatie rovnípisu osvedčenia, v dôsledku čoho im pätnásťdňová lehota na podanie žiadosti o pokračovanie v dedičskom konaní začala plynúť 21.12.1999 a

uplynula 4.1.2000. Preto žiadosť dediča V. D. o pokračovanie v konaní o dedičstve doručená súdu 4.4.2000, ako i rovnaká žiadosť dedičiek Z. D. a I. B., ktoré sa v písomných podaniach zo 4.4.2001 pripojili k žiadosti V. D., boli podané oneskorene.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací na odvolanie V. D. uznesením z 23. apríla 2007 sp.zn. 8 CoD 17/2006 uvedené uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti o odmietnutí žiadosti menovaného o pokračovanie v konaní o dedičstve potvrdil. Potvrdenie prvostupňového uznesenia odôvodnil jeho vecnou správnosťou.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podal dovolanie V. D.. Navrhol, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu i súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Namietal, že osvedčenie o dedičstve dňa 20.12.1999 neprevzal a že toto nikdy nemohlo nadobudnúť právoplatnosť, pretože nebolo doručené dedičke Z. D.. Plná moc, na základe ktorej mala byť táto dedička v dedičskom konaní zastúpená, bola totiž sfalšovaná ďalšou dedičkou M. P., ktorá túto skutočnosť aj osobne uznala.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie bolo podané proti právoplatnému uzneseniu odvolacieho súdu oprávnenou osobou (účastníkom dedičského konania) v zákonnej lehote (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), preskúmal uznesenie odvolacieho súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. možno dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Občiansky súdny poriadok upravuje prípustnosť dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu v ustanoveniach § 237 a § 239 O.s.p.

Dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu je v prvom rade prípustné (a súčasne dôvodné) vtedy, ak je konanie postihnuté vadami taxatívne uvedenými v § 237 O.s.p., ktoré spôsobujú tzv. zmätočnosť rozhodnutia odvolacieho súdu. K týmto vadám prihliada dovolací súd – ak je dovolanie podané včas a na to oprávneným subjektom – z úradnej povinnosti (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.).

Podľa ustanovenia § 237 písm.f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok dáva (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy a pod.). K odňatiu možnosti konať pred súdom však môže dôjsť nielen činnosťou súdu, ktorá rozhodnutiu predchádza, ale aj samotným rozhodnutím. Takýmto rozhodnutím môže byť aj uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa o odmietnutí žiadosti o pokračovanie v dedičskom konaní pre jej oneskorenosť, ak záver súdov o otázke včasnosti podanej žiadosti nebol správny.

Podľa názoru dovolacieho súdu bolo takouto vadou postihnuté i konanie pred odvolacím súdom v prejednávanej veci (a inak i jemu predchádzajúce konanie pred súdom prvého stupňa).

Odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne napriek tomu, že sa v jeho dôvodoch výslovne uvádza, že osvedčenie o dedičstve nadobudlo právoplatnosť 5.1.2000. Tým sa nepriamo stotožnil s právnym záverom prvostupňového súdu o tom, že osvedčenie o dedičstve nadobudlo účinky právoplatného uznesenia o dedičstve a teda že dedičské konanie bolo právoplatne skončené. Tento záver je však zjavne v rozpore so skutočnosťami vyplývajúcimi z obsahu spisu.

Z osvedčenia o dedičstve vydaného notárkou Mgr. E. Ž. ako súdnou komisárkou dňa 20.12.1999 sp.zn. D 691/96-63 vyplýva, že dedičky I. B. a Z. D. mala v dedičskom konaní zastupovať podľa plnej moci dedička M. P., ktorá v ich mene mala v tento deň prevziať rovnopis uvedeného osvedčenia. Písomné plnomocenstvá založené v spise na č.l. 61 a 62, ktorými mali I. B. a Z. D. splnomocniť M. P. na zastupovanie v konaní o dedičstve sú opatrené dátumom 17.1.2000, pričom Z. D. vyhlásila, že plnomocenstvo nepodpísala a podpis na ňom nie je jej. Obsahom spisu je aj písomné podanie notárky Mgr. E. Ž. (č.l. 137) o tom, že M. P. na pojednávaní potvrdila, že plnomocenstvo podpísala za Z. D.. Za týchto okolností nemohlo mať prevzatie rovnopisu osvedčenia o dedičstve M. P. účinky jeho riadneho doručenia, resp. prevzatia, aj voči dedičkám I. B. a Z. D.. V dôsledku toho

nemohlo nadobudnúť právoplatnosť. Ak tieto dedičky písomnými podaniami zo 4.4.2001 požiadali o pokračovanie v dedičskom konaní pripojením sa k rovnakej žiadosti V. D., bolo tým v zmysle ustanovenia § 175zca ods. 4 O.s.p. vylúčené, aby osvedčenie o dedičstve mohlo nadobudnúť účinky právoplatného uznesenia o dedičstve. Podľa názoru dovolacieho súdu pokiaľ za včasné podanie žiadosti o pokračovanie v dedičskom konaní treba v zmysle uvedeného ustanovenia považovať jej podanie v lehote 15 dní od prevzatia osvedčenia, tým viac je takáto žiadosť podaná včas, ak je podaná už pred jeho prevzatím. Pretože včas podanou žiadosťou osvedčenie stráca platnosť, nie je v takomto prípade potrebné trvať na jeho formálnom doručení, či prevzatí, ale je povinnosťou súdu pokračovať v konaní o dedičstve. Na tomto závere nič nemení skutočnosť, že I. B. a Z. D. nepodali proti uzneseniu súdu prvého stupňa o odmietnutí ich žiadosti o pokračovanie v dedičskom konaní odvolanie, pretože právoplatnosť tohto uznesenia nemá vplyv na účinky včasného podania takejto žiadosti, ktoré nastali zo zákona.

Uvedené však zároveň znamená, že uznesenie súdu prvého stupňa i v časti, v ktorej bola odmietnutá žiadosť dovolateľa o pokračovanie v dedičskom konaní, bolo nadbytočné a teda nesprávne. Odvolací súd tým, že toto nesprávne uznesenie potvrdil, porušil právo dovolateľa na spravodlivé súdne konanie a odňal mu tak v konaní o dedičstve možnosť riadne konať pred súdom.

So zreteľom na uvedené dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu ako i rovnakou vadou postihnuté uznesenie prvostupňového súdu v časti, v ktorej bola odmietnutá žiadosť V. D. o pokračovanie v dedičskom konaní, zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 21. augusta 2008

JUDr. Rudolf Čirč, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová

